

**Gemeente
Amsterdam**

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Datum 5 december 2019
Ons kenmerk 2019-10956
Behandeld door Alfons Oude Ophuis
Bijlage 1. Recreatieve verbindingen Zeeburgereiland en IJburg
Onderwerp Beantwoording raadsadres over een recreatief overall-plan voor IJburg en Zeeburgereiland van 12 april 2019.

Geachte heer

Hartelijk dank voor uw mail d.d. 12 april 2019 over een recreatief overall-plan voor IJburg en Zeeburgereiland aan de gemeenteraad. U vraagt een recreatief overall plan voor IJburg en Zeeburgereiland, zodat de fysieke ruimtelijke reservering voor recreatieve en buitensportvoorzieningen op elkaar afgestemd wordt. De gemeenteraad heeft op 8 mei 2019 het college van B&W gevraagd uw mail af te handelen. Als verantwoordelijk wethouder beantwoord ik graag uw mail. Op 24 juni 2019 heeft u een toelichting gegeven aan de projectorganisatie op het raadsadres.

In Amsterdam zijn recreatieve en buitensportvoorzieningen een belangrijk onderdeel van de planvorming. De gemeente Amsterdam vindt het, net als u, belangrijk dat inwoners in hun buurt voldoende buitensportvoorzieningen en groen tot hun beschikking hebben. Recreatie en sport zijn beide geborgd in zowel de plannen van Zeeburgereiland als IJburg.

1. Groen en natuur

U stelt dat een concreet plan voor IJburg-Zeeburgereiland, wat betreft de recreatie- en sportvoorzieningen, inclusief een daarmee samenhangende groenstructuur, al meer dan 10 jaar ontbreekt. Daarmee dreigt de Hoofdgroenstructuur op bepaalde plaatsen eerder aangetast dan versterkt te worden. Echt land-gebonden natuurvoorzieningen komen buiten het Diemerpark op IJburg niet voor.

De Amsterdam-Rijnkanaalzone is onderdeel van de ecologische verbinding tussen Gooi- en Vechtstreek en Waterland. Deze verbinding is een onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Het Diemerpark maakt deel uit van de Amsterdamse ecologische structuur (ESA). Deze sluit aan op de NNN. Het Diemerpark is leefgebied voor meerdere diersoorten, die van de ecologische verbinding tussen Gooi- en Vechtstreek en Waterland gebruik maken. Op 6 november 2019 is tijdens de behandeling van het stedenbouwkundig plan Strandeiland de motie aangenomen om te onderzoeken om het groen van Strandeiland op te nemen in de Hoofdgroenstructuur van Amsterdam om de groenstructuur in het gebied te versterken.

Op zowel Zeeburgereiland, IJburg I, Centruimeiland als Strandeiland zijn natuurlijke groene routes voorzien die op elkaar aansluiten. Zo bestaat er de mogelijkheid om een rondje Strandeiland of Zeeburgereiland te lopen of fietsen over de groene randen. De groene randen sluiten aan op de stranden, parken, en vormen "groene routes" in het netwerk van heel IJburg en Zeeburgereiland. Met de toekomstige realisatie van Buiteneiland zullen deze routes verder worden uitgebreid.

Afbeelding 1: Recreatieve verbinding Zeeburgereiland en IJburg

2. Land en watersporten

In uw rapport geeft u aan dat, mede in verband met een verdubbeling van het aantal inwoners in de komende 10-20 jaar op IJburg-Zeeburgereiland, ook een overall-plan voor de afstemming van waterrecreatie met andere vormen van recreatie nodig is en dat de pleinen, buurparkjes en andere recreatieve plekken met voorzieningen onderling niet verbonden zijn via een groen of recreatief netwerk.

Op 10 september is het Programma Waterrecreatie Ecologie IJburg-Zeeburgereiland vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Hierin staat beschreven welke mogelijkheden

en kansen er zijn voor recreatie op en rond het water van IJburg en Zeeburgereiland om dit gebied te ontwikkelen tot het watersport- en recreatiecluster van Amsterdam. Het programma is in afstemming met bewoners, verenigingen en andere organisaties uit het gebied tot stand gekomen en is het uitgangspunt voor verdere ontwikkelingen. Hiervoor is een uitvoeringsagenda met acties en maatregelen opgesteld.

Op het Zeeburgereiland is het centraal gelegen sportpark, wat openbaar toegankelijk zal worden, omsloten door een trimparcours wat via een tweetal groene speelplekken in verbinding staat met het grotere 'rondje Zeeburgereiland' waar een 5 km lange langzaamverkeersroute langs de oevers van het eiland komt te liggen. Op dit moment wordt de skatebaan aangelegd die in juni 2020 zal openen en zal op korte termijn ook met de aanleg van de sportvelden worden begonnen.

Ook de Sluisbuurt beschikt over een soortgelijke interne langzaamverkeersroute waardoor de diverse plantsoenen die ingericht zijn met groen, sport en spel met elkaar verbonden worden. Ook vanaf deze route is de doorsteek naar het grotere rondje Zeeburgereiland te maken.

Strandeiland krijgt een aaneengesloten netwerk van groene en rustige woonstraten. Strandeiland is het laatste grote wooneiland, het verkeer op het eiland is bestemmingsverkeer. Daarom zijn de straten, met uitzondering van de twee hoofdlanen, gelijk in hiërarchie.

De straten in de Muiderbuurt krijgen hun groene uitstraling onder andere door de 7 meter brede wadi's, groenstroken in de openbare ruimte voor onder andere waterberging, met bomen, die in het midden van de straten liggen. In de Pampusbuurt wordt het groene karakter verkregen door 2,5 meter diepe voortuinen en twee rijen bomen. Het netwerk van groene rustige straten sluit enerzijds aan op de parken en pleinen en anderzijds op de robuuste landschappelijke randen van het eiland. Deze randen worden ingericht als openbare landschappen met grote verblijfskwaliteit en een recreatieve route, het rondje Strandeiland. Bij de uitwerking van het Plan openbare ruimte wordt onderzocht of binnen het netwerk van groene woonstraten nog een extra groene route gewenst is.

3. Wandelen, joggen, fietsen en sporten

U geeft aan dat u de wandel- jogging- en fitnessroutes weinig uitnodigend vindt aangezien buurtparkjes niet of nauwelijks aan elkaar zijn gekoppeld door groenstroken. Hierdoor ontbreekt een beweging stimulerende omgeving op wijkniveau. In de nog te ontwikkelen wijken moet aandacht besteed worden aan groene routes om buurtparkjes waar beweging mogelijk is aan elkaar te koppelen.

In de nieuw te ontwikkelen buurten worden meer sportvoorzieningen in de openbare ruimte gerealiseerd. Op deze manier is sport voor iedereen toegankelijk en niet alleen toegankelijk via verenigingen. Door een divers sportaanbod te realiseren krijgt sport een buurtfunctie. Sport wordt laagdrempeliger, waardoor de faciliteiten intensiever door bewoners gebruikt zullen worden. Daarnaast worden er ook sportvelden gerealiseerd.

Zowel Zeeburgereiland als IJburg past de sportnorm voor sporten in de openbare ruimte toe en verbindt deze faciliteiten met aaneengesloten sport- en beweegroutes. Dit sluit aan op de

principes van de Bewegende Stad om de stad te ontwerpen en in te richten op een manier die uitnodigt tot bewegen.

Bij de ontwikkeling van IJburg 1 was het verbinden van pleinen en buurtparkjes via groene routes niet het uitgangspunt. Wel zijn er met de Bert Haanstrakade, Nico Jessekade en het Diemerpark lange recreatieve routes ontwikkeld.

4. Verschil tussen recreatieve buitenactiviteiten, straatsporten en verenigingssporten

U stipt het verschil tussen recreatieve buitenactiviteiten, straatsporten en verenigingssporten aan en dat deze drie 'bewegingsactiviteiten' elk andere aanvullende voorzieningen en inpassing in de omgeving nodig hebben. Vooral sportterreinen van 6 velden of meer, worden te veel achteraf gepland.

Om zeker te stellen dat in de (nieuwe) ontwikkelplannen voldoende ruimte voor sport en bewegen is, hanteert Amsterdam de sportnorm. Deze is vastgesteld door het College van B&W in januari 2018 als onderdeel van de Referentienorm Maatschappelijke voorzieningen, groen en spelen. Bij de uitwerking van Zeeburgereiland en IJburg 2^e fase is de sportnorm uitgangspunt. Het type sportvoorziening wordt afgestemd op het type wijk. Bij de planvorming van Zeeburgereiland en IJburg II wordt per wijk gekeken welke sportvoorziening past om zo te voldoen aan de sportnorm.

Zeeburgereiland is niet getypeerd als groenblauw woonmilieu, enerzijds omdat in beleid (Koers 2025, vastgesteld door College van B&W april 2016) is vastgelegd welk gebied welke typering krijgt. Anderzijds omdat Zeeburgereiland door zijn ligging en stedenbouwkundige opzet een wezenlijk ander woonmilieu biedt dan IJburg 1 en 2. Zeeburgereiland wordt om die reden aangeduid als 'gemengde stadsbuurt'. Hier hoort dus ook een andere invulling van de sportnorm bij.

De gebiedsontwikkeling Zeeburgereiland bestaat uit de Sluisbuurt, Sportheldenbuurt, Baaibuurten Oost en West, Bedrijvenstrook en Oostpunt. In de Structuurvisie Amsterdam 2040 wordt Zeeburgereiland getypeerd als gemengd stedelijk woon-werkmilieu. Voor Zeeburgereiland wordt de behoefte aan sport volgens de geldende sportnorm voor dit woon-werkmilieu gerealiseerd. Volgens de sportnorm maken we voor Zeeburgereiland ca 50.000 m² sport plus het rondje Zeeburgereiland, een 2,50m breed pad van 5km lang. Tijdens de realisatie van de verschillende wijken zullen er tijdelijke sportvoorzieningen worden aangelegd. Op die manier kunnen ook de eerste bewoners direct in hun eigen buurt sporten.

In de Sportheldenbuurt wordt een stedelijk sportpark ingepast met een heel divers aanbod aan sportfaciliteiten, een omlopend trimparcours en een aangrenzende sporthal als kloppend hart van de wijk.

In de centrum stedelijke Sluisbuurt is gekozen voor een goede balans tussen bebouwing en open, groene plekken. In die structuur zijn negen plantsoenen opgenomen elk met hun eigen karakter. In drie plantsoenen worden kleine sportvoorzieningen gerealiseerd. Op die manier ontstaat een openbare ruimte waarbij korte en veilige routes ontstaan. Hierdoor kunnen kinderen via veilige routes van huis naar school, vriendjes en sport- en speelvoorzieningen lopen en fietsen. In de

Sluisbuurt wordt hiernaast een grachtenstelsel en een groot waterbassin aangelegd- het hart van de buurt. Het is de bedoeling om dit als zwemwater toegankelijk te maken.

In de Baaibuurten of de Oostpunt wordt in de planvorming net als in de Sportheldenbuurt een sportvoorziening ter grootte van twee voetbalvelden meegenomen.

De 2^e fase van IJburg bestaat uit de eilanden Centrumeiland, Strandeiland en Buiteneiland. Net als Zeeburgereiland wordt IJburg 2^e fase in de Structuurvisie Amsterdam 2040 getypeerd als gemengd groenstedelijk woon-werkmilieu. Voor deze drie eilanden wordt de behoefte aan sport volgens de geldende sportnorm voor dit groen blauwe woon-werkmilieu gerealiseerd in sportparken op Strandeiland en Buiteneiland. Volgens de sportnorm wordt voor IJburg 2^e fase 84.000 m² sport gerealiseerd. Hiervan wordt 30.000 m² op Strandeiland en 54.000 m² op het groene Buiteneiland gerealiseerd in de definitieve fase.

In de woonbuurten van Strandeiland is gekozen voor een goede balans tussen bebouwing en open, groene plekken. In die structuur zijn drie compacte stedelijke sportparken opgenomen, elk met hun eigen karakter. Ook op Strandeiland ontstaat op deze manier een stedelijk weefsel met korte en veilige routes voor kinderen. Sportparken en verenigingen krijgen hierdoor eveneens een buurtfunctie, waardoor ze minder als obstakel gezien worden en waardoor overlast beperkt wordt. Eén groot sportpark, waar alle sportbehoefte op één plek wordt gerealiseerd, zorgt voor een doorbreking van het beoogde stedelijk weefsel en deze veilige routes en leidt tot een monofunctioneel deel van het eiland. Daarom wordt hier niet voor gekozen op Strandeiland.

Op Buiteneiland wordt 54.000 m² aan sportvoorzieningen gerealiseerd. De sportfaciliteiten worden landschappelijk ingepast op het groene Buiteneiland en dit zorgt, samen met Strandeiland, voor voldoende sportcapaciteit voor IJburg 2^e fase. Totdat het mogelijk is om op Buiteneiland te sporten worden op Strandeiland tijdelijke sportvoorzieningen gerealiseerd die meegroeien met de bouw van het aantal gerealiseerde woningen op Strandeiland en Centrumeiland, zodat te allen tijde voldoende sportvoorzieningen zijn voor IJburg 2^e fase totdat de definitieve velden gereed zijn.

5. Recreatieve buitenactiviteiten en straatsporten

Uw rapport gaat in op het belang van de buurtparkjes in de groenstructuur, zodat er voldoende ruimte ontstaat voor recreatieve voorzieningen in een groene entourage. De invulling in een buurtpark vraagt om goede afstemming. Het gezamenlijke oppervlak van sportveld(en) en speelplekken moet bij voorkeur minder dan de helft in beslag nemen, omdat anders de functie park of het groene karakter te veel ondergeschikt raakt.

In de Sluisbuurt zijn negen plantsoenen opgenomen elk met hun eigen karakter. Bij drie hiervan zal de nadruk op sport komen te liggen, bij drie op spel en bij de overige drie op ecologie. Zo ontstaat een goede balans tussen het gebruik van deze negen plekken. De definitieve inrichting van deze plekken zal in samenspraak met toekomstige bewoners worden bepaald.

Op Strandeiland zijn 14 parken en plantsoenen, zowel groot als klein, gepland. In 3 grote wordt groen en sport gecombineerd. Uitgangspunt is dat de sportvoorziening een groene inbedding krijgt. De precieze uitwerking van de parken volgt in een volgend stadium van de planvorming.

6. Aspecten situering, planning en ontwikkeling sportterrein

De planning van sportvelden en sportterreinen vindt voornamelijk plaats via de sportnorm van de gemeente Amsterdam. U stelt dat logistieke en technische aspecten, sociale aspecten, financiële aspecten en ruimtelijke aspecten hierdoor tijdens de planvorming onderbelicht blijven.

De sportnorm zorgt ervoor dat er ruimte voor sport wordt opgenomen in het beginstadium van plannen. In de volgende fases worden deze plannen verder uitgewerkt en concreter. De bovengenoemde aspecten worden hierin meegenomen, waarbij een aantal relevant is voor de ruimtelijke inpassing van het complex en een aantal meer van toepassing is op de exploitatie van het sportpark.

Uitgangspunt bij alle plannen is een goed functionerend en zorgvuldig ingepast sportpark, zodat de faciliteiten intensief gebruikt worden. Sporters moeten er prettig en veilig kunnen sporten en het sportpark moet onderdeel zijn van de buurt waar het in ligt, zowel ruimtelijk als sociaal. Ook moet eventuele overlast zoveel mogelijk beperkt worden. Hoe het sportpark precies wordt ingepast is afhankelijk van het type sportpark en de ruimtelijke en programmatische context.

7. Ruimtelijke vraag, normering en ruimtelijke inpassing voorzieningen

U geeft aan dat de gemeente te optimistisch is wat betreft het oppervlak van groene netwerken en sportterreinen en stelt dat hiervoor meer ruimte gereserveerd dient te worden.

De sportnorm is opgebouwd uit een norm voor (anders) georganiseerde buitensport, sport in de openbare ruimte en binnensport (sporthallen en zwembaden). Vooral voor de georganiseerde buitensport is het een belangrijk instrument om aan de voorkant van de planvorming voldoende ruimte voor sporten en bewegen te borgen. Dit is in de plannen zowel voor Zeeburgereiland als IJburg 2^e terug te zien.

De norm is gebaseerd op het gemiddelde huidige Amsterdamse veldoppervlak en gaat uit van intensief bespeelbare ondergronden. De norm is gedifferentieerd naar woonmilieu, waarbij wordt ingespeeld op zowel de diversiteit aan milieus als de toenemende diversiteit in de sporten, met daarbij naast de traditionele veldsporten ook ruimte voor compacte nieuwe sporten, zoals de *urban sports*.

Sportparken manifesteren zich op verschillende manieren in de stad. Sportparken zijn grofweg te verdelen tussen compacte stedelijke sportparken als onderdeel van buurten en wijken, dicht bij de mensen en direct gekoppeld aan scholen, zorg- en wijkvoorzieningen en de grotere groene sportparken of sport- en beweeglandschappen, zorgvuldig ingepast in het landschap en het groen. Uitgangspunt voor beide is het gedeelde en openbaar gebruik van voorzieningen en voor (sportieve) recreatie en anders-georganiseerd sportaanbod (bijvoorbeeld bootcamps). Er lopen openbare routes door en om de parken heen en er zijn plekken ingericht voor spelen en ontmoeten. De plannen voor IJburg bieden het brede palet met zowel compact stedelijke

sportparken als sport- en beweeglandschappen, als onderdeel van een groter sportief en recreatief netwerk.

Met de norm wordt in vierkante meters bruikbaar veldoppervlak voor sport geclaimd, bewust nog geen specifieke sportvelden. Dit om in planvorming tijdig voldoende sportruimte op te nemen. Zodat deze bottom-up vertaald kan worden naar een gebiedsgericht sportprogramma, in nauwe samenwerking met sportaanbieders, inwoners en de stadsdelen. De uiteindelijke inpassing van een sportpark en bijbehorende programma is afhankelijk van de context van de plek en het gebied. Dat bepaalt wat er nodig is aan extra ruimte en voorzieningen. Waar mogelijk worden functies gecombineerd om ruimte te besparen. Zo komt er bij het sportpark in de Sportheldenbuurt geen apart accommodatie voor buitensportvoorzieningen, maar maken de sporters gebruik van de voorzieningen in de naastgelegen sporthal. Velden zelf kunnen bijvoorbeeld functioneren als waterberging.

8. Globaal voorstel sport en recreatie op IJburg-Zeeburgereiland

Tot slot heeft u een aantal locaties getoetst op vijf criteria. Waaruit blijkt dat de Oostpunt, Bedrijvenstrook, Sportheldenbuurt en Strandeiland 'heel goed' scoren voor een sportterrein en Buiteneiland scoort 'goed'. U stelt verder dat uitbreiding van het sportterrein in het Diemerpark niet wenselijk wordt geacht.

In de Sportheldenbuurt wordt momenteel een sportpark ter grootte van 2 voetbalvelden en skatepark gerealiseerd. Verder wordt aan Zeeburgereiland nog een nader in te vullen sportareaal ter grootte van 2 voetbalvelden toegevoegd.

Met het ontwerp voor Strandeiland heeft de gemeente een nieuwe stadswijk voor ogen met wonen als belangrijkste functie, waarbij recreëren en bewegen met het hele eiland is verweven in de landschappelijke randen en parken. Hierbij is gezocht naar de juiste balans van een aaneengesloten woonwijk afgewisseld met parken en pleinen. Met korte routes tussen buurten en voorzieningen, waar kinderen gemakkelijk van de ene buurt naar de andere buurt fietsen en waar in de avonduren geen donkere gaten ontstaan. Een groot sportterrein zou een groot gat slaan in dit nieuwe wooneiland.

Op IJburg 1 is nog behoefte aan extra sportvoorzieningen. In stadsdeel Oost is met diverse betrokkenen, waaronder Natuurlijk IJburg, de Vrienden van het Diemerpark en de sportverenigingen van het Diemerpark, een consent proces doorlopen rond de verschillende opgaven in het Diemerpark. Uit het consent blijkt dat het noodzakelijk wordt geacht om het sportpark in het Diemerpark uit te breiden binnen de 9 hectare bestemd voor sport (binnen het bestemmingsplan, maar met gewijzigde contouren), mits daarbij aantal randvoorwaarden worden gevolgd, zoals bescherming van natuurwaarden, goede vormgeving en aandacht voor veiligheid. De uitkomst is overgenomen door het stadsdeelbestuur Oost.

De uitbreiding van het sportpark is opgenomen in het Strategisch Huisvestingsplan Sport (SHP). Deze is vastgesteld door de gemeenteraad op 23 januari 2019. In 2020 wordt in samenwerking met betrokken partijen toegewerkt naar een plan voor de vernieuwing van het Diemerpark.

9. Tot slot

De zorgpunten die u aandraagt hebben, zoals u kunt lezen, de aandacht bij de planontwikkeling van Zeeburgereiland en IJburg. Groenstructuren, recreatieve routes en sport zijn leidende principes bij het opstellen van de plannen van Zeeburgereiland en IJburg op zowel deelgebied niveau als op het niveau van de Oostflank.

Ik vertrouw u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Graag nodig ik u uit om met de projectorganisatie in gesprek te blijven bij de verdere planuitwerking van Zeeburgereiland en IJburg.

Tevens wil ik u informeren dat deze brief ter kennisneming wordt gestuurd aan de raadscommissie Ruimtelijke Ordening.

Met vriendelijke groet,

Marijke van Doorninck
Wethouder Grondzaken